

Aan

Minister VWS

Deadline: 15-05-2023

nota

(ter beslissing) Voorhangprocedure aangenomen wijzigingen IHR tijdens WHA75 (2022)

1. Aanleiding

- Op 28 mei 2022 hebben de 194 leden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) tijdens de 75^e Wereldgezondheidsvergadering (WHA) enkele door de Verenigde Staten ingediende wijzigingen op de International Gezondheidsregeling (*International Health Regulations (2005)*), hierna: "IHR") aangenomen.
- Volgens de procedure als vastgelegd in artikel 55 van de IHR zijn wijzigingen aangenomen op artikel 59 van de IHR, met doorwerking op de gerelateerde IHR-artikelen 55, 61, 62 en 63.
- Met de wijziging van artikel 59 en de daaraan gerelateerde wijzigingen, wordt de termijn waarbinnen Partijen bij de IHR een dergelijk voorbehoud kunnen maken bij een door de WHA aangenomen wijziging of dit kunnen verwerpen ingekort van oorspronkelijk 18 naar 10 maanden.
- De termijn waarbinnen wijzigingen van de IHR van kracht worden – uitgezonderd ten aanzien van Partijen bij de IHR die een voorbehoud hebben gemaakt ten aanzien van die wijziging of die de wijziging hebben afgewezen, wordt verkort van 24 naar 12 maanden.
- De in mei 2022 aangenomen wijzigingen zullen nog volgens de oorspronkelijke termijnen van kracht worden op 31 mei 2024, dat wil zeggen 24 maanden na de kennisgeving van de Directeur-Generaal van de WHO, behalve voor die Partijen die uiterlijk op 1 december 2023 de Directeur-Generaal van de WHO kennisgeven dat zij de wijzigingen verwerpen of ten aanzien ervan voorbehouden maken.
- De IHR wordt gekwalificeerd als een uitvoeringsverdrag onder het Statuut van de WHO. De door de WHA aangenomen wijzigingen van de IHR dienen daarom conform artikel 7b en artikel 8 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen middels de voorhangprocedure aan de Staten-Generaal alsmede aan de Staten van Aruba, van Curaçao en van Sint Maarten te worden voorgelegd voordat zij voor het Koninkrijk der Nederlanden aanvaard kunnen worden.
- Er behoeft geen parlementaire goedkeuring, tenzij in de voorhangprocedure van 30 dagen door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer, of door de Gevolmachtigde Ministers van Aruba,

Curaçao of Sint Maarten gewenst wordt dat de wijziging aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen.

- **Nederland dient een eventueel verwerpen van de wijzigingen voor 1 december 2023 aan de Directeur-Generaal van de WHO te melden ofwel te melden dat ons land een voorbehoud maakt.**
- **Deze nota zal worden samengevoegd met brieven aan het Parlement en aan de Staten waarmee de op 28 mei 2022 aangenomen wijzigingen op de IHR (2005) worden voorgelegd via een voorhangprocedure. Nota en brieven worden door de minister van Buitenlandse Zaken verzonden.**

2. Geadviseerd besluit

- Gaarne uw akkoord met deze nota en met verzending ervan samen met de aanbiedingsbrieven aan Parlement en aan de Staten van de op 28 mei 2022 aangenomen wijzigingen op de IHR (2005), waarmee de voorhangprocedure wordt gestart.
- De stukken worden verzonden door de minister van Buitenlandse Zaken.

3. Kernpunten

Aanleiding voor amendering

- Tijdens en in de nasleep van de Covid-19 pandemie is op mondiaal niveau veel discussie ontstaan over de mate waarin het internationale gezondheidssysteem adequaat en effectief had gereageerd op de crisis.
- De Internationale Gezondheidsregeling (IHR, 2005) is het centrale mondiale instrument waarbinnen de 194 lidstaten van de WHO samenwerken ter voorkoming van, paraatheid op en bestrijding van internationale gezondheids crises.
- In 2021 en 2022 is binnen de WHO een Working Group on strengthening WHO Preparedness and Response to health emergencies (WGPR) actief geweest met tal van evaluatierapporten, onder meer over de werking van de IHR tijdens de crisis. Alle WHO-lidstaten namen hieraan deel.
- De bevindingen van de WGPR, waarbij diverse aanbevelingen zijn gedaan om te komen tot wijziging van de IHR, zijn tijdens de 75^e Wereldgezondheidsvergadering (WHA) door de Directeur-Generaal van de WHO aan de lidstaten aangeboden.
- Parallel aan de werkzaamheden van de WGPR dienden de Verenigde Staten (VS) eind 2021 een serie wijzigingsvoorstellen in waarmee de effectiviteit van samenwerking en de reactiesnelheid van het internationaal systeem zou moeten worden vergroot.
- Vanwege het korte tijdsbestek tot aan de WHA in mei 2022 en vanwege het parallel lopende WGPR proces, werden niet alle voorstellen van de VS afgerond. De WHO-lidstaten bereikten wel overeenstemming over wijziging van artikel 59 IHR, waarmee de implementatietijd van toekomstige wijzigingen van de IHR bekort wordt.
- Vanwege verwijzingen van/ naar artikel 59 en doorwerking van de wijziging, gaf de juridische dienst van de WHO aan dat ook wijzigingen in artikelen 55, 61, 62 en 63 noodzakelijk waren.
- De 75^e Wereldgezondheidsvergadering heeft uiteindelijk ingestemd met de wijziging van artikel 59 en de daaraan gerelateerde wijzigingen in artikelen 55, 61, 62 en 63 IHR.
- Op dit moment wordt bij de WHO in de Working Group on Amendments to the IHR (WG IHR) onderhandeld over 300+ nieuwe amendementen op de

IHR die eind 2022 zijn ingediend door de WHO-lidstaten, mede naar aanleiding van de bevindingen van de WGPR.

- Wanneer deze onderhandelingen eindigen in een aantal wijzigingsvoorstellen op de IHR en wanneer die tijdens de 77^e WHA in 2024 of later worden aangenomen, zal de nieuwe periode van inwerkingtreding van kracht zijn.

Toelichting op de wijzigingen

In *bijlage 1* is aangegeven welke wijzigingen zijn aangebracht aan de IHR (2005). Geschrapte tekst is **vetgemaakt** en **doorgehaald**, terwijl nieuw toegevoegde tekst is **vetgemaakt** en **onderstreept**.

Artikel 59: Inwerkingtreding, tijdvak voor verwerping of voorbehouden

- *Art. 59 lid 1 en Art. 59 (nieuw) lid 1bis*: met het oog op toevoeging van het nieuwe *lid 1 bis* in dit artikel is in *lid 1* de verwijzing naar een wijziging van de IHR geschrapt. In het nieuwe *lid 1 bis* is een aparte procedure voor de termijn van verwerping of voorbehouden ten aanzien van een door de WHA goedgekeurde wijziging van de IHR opgenomen. Ten opzichte van het bepaalde rondom wijzigingen in het oorspronkelijke artikel 1 **is de termijn van bezwaar verkort van 18 naar 10 maanden**. Een verwerping of voorbehoud door de Partij die lid is van de IHR **die na 10 maanden na notificatie** van de wijziging door de Directeur-Generaal van de WHO wordt ontvangen, **zal geen opschortend gevolg hebben**.
- *Art. 59 lid 2*: in dit lid wordt een bepaling toegevoegd die stelt dat wijzigingen van de IHR **12 maanden na notificatie van de wijziging** door de Directeur-Generaal van de WHO van kracht worden.
- *Art. 59 lid 2 sub b*: in dit sub-lid wordt een aparte referentie naar wijzigingen van de IHR ingevoegd.
- *Art. 59 lid 3*: in het derde lid wordt een aparte referentie naar wijzigingen van de IHR ingevoegd, alsook naar het nieuwe lid 1 bis van dit artikel.

Overige wijzigingen die noodzakelijk waren vanwege wijziging van artikel 59

Artikel 55: Wijzigingen

- *Art. 55 lid 3*: aan dit lid wordt toegevoegd dat er in artikelen 69 tot en met 64 van deze Regeling specifieke termijnen zijn opgenomen voor de inwerkingtreding, verwerping of voorbehouden ten opzichte van wijzigingen.

Artikel 61: Verwerping

- In dit artikel wordt een aparte referentie naar wijzigingen van de IHR ingevoegd, alsook naar het nieuwe lid 1 bis van artikel 59.

Artikel 62: Voorbehouden

- *Art. 62 lid 1*: in dit lid wordt een aparte referentie naar wijzigingen van de IHR ingevoegd.
- *Art. 62 lid 2*: in dit lid wordt een aparte referentie naar het nieuwe *lid 1 bis* van artikel 59 ingevoegd.
- *Art. 62 lid 3*: in dit lid wordt een aparte referentie naar wijzigingen van de IHR ingevoegd.
- *Art. 62 lid 4 sub c*: invoeging van een nieuw *lid 4 sub c* waarin is opgenomen dat Partijen bij de IHR die bezwaar willen maken tegen een

voorbehoud van een Partij ten opzichte van een wijziging, dit binnen **drie maanden** na de datum waarop het voorbehoud is gemaakt bij Directeur-Generaal van de WHO moeten melden.

- *Art. 62 lid 5:* in lid 5 is toegevoegd dat een voorbehoud van een Partij ten aanzien van een **wijziging** van de Gezondheidsregeling wordt geacht te zijn aanvaard, tenzij een derde deel van de lidstaten bij de IHR hiertegen binnen drie maanden bezwaar heeft gemaakt.
- *Art. 62 lid 6:* in dit lid is toegevoegd dat in het geval dat een derde deel van de lidstaten bij de IHR bezwaar maakt tegen een door een Partij bij de IHR gemaakt voorbehoud ten aanzien van een **wijziging** van de IHR, aan het einde de periode van **drie maanden** vanaf de datum waarop het voorbehoud middels een kennisgeving van de Directeur-Generaal van de WHO bekend is gemaakt, de Directeur-Generaal van de WHO de betreffende Partij bij de IHR van het bezwaar op de hoogte zal stellen opdat deze intrekking diens voorbehoud in overweging neemt.
- *Art. 62 lid 9:* in dit lid wordt tweemaal een aparte referentie naar wijziging van de IHR toegevoegd. Hiermee wordt het lid van toepassing op toekomstige wijzigingen van de IHR.

Artikel 63: Intrekking van verwerping en voorbehoud

- *Art. 63 lid 1:* in dit lid wordt tweemaal een aparte referentie naar wijziging van de IHR toegevoegd. Ook wordt toegevoegd dat wanneer een Partij bij de IHR een wijziging heeft verworpen en terugkomt op dat besluit, dat de wijziging dan niet eerder van kracht zal worden dan **12 maanden** na de datum van notificatie van de wijziging door de directeur-generaal van de WHO.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

- In het kader van Covid-19 'lessons learnt' is op internationaal politiek niveau opgeroepen tot versterking van de internationale samenwerking rondom pandemische paraatheid.
- In de Tweede Kamer bestaat hiervoor steun, maar enkele fracties hebben ook reserves bij versterking van mondiale instrumenten als de IHR.
- De aangenomen wijzigingen van de Internationale Gezondheidsregeling (IHR, 2005) maken het mogelijk in de toekomst wijzigingen van de Regeling sneller van kracht te laten worden, namelijk na 12 maanden i.p.v. na 24 maanden.
- Tegelijkertijd worden de termijnen om een wijziging te verwerpen of om daar een voorbehoud bij te maken verkort van 18 naar 10 maanden. Er wordt echter geen afbreuk gedaan aan de mogelijkheid tot verwerping en/of het maken van een voorbehoud.
- Dit is mede relevant omdat er momenteel in de *WHO Working Group on Amendments to the International Health Regulations* (WGIHR) onderhandeld wordt over ruim 300 nieuwe ingediende amendementen.

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

- Door wetenschappelijke en maatschappelijke organisaties op nationaal en internationaal niveau is de afgelopen jaren voorgesteld dat het internationale systeem van pandemische paraatheid versterkt moet worden.
- De wijziging van de IHR maakt een snellere aanpassing van de Regeling

mogelijk, op basis van de uitkomst van onderhandelingen tussen de 194 lidstaten van de WHO die Partij zijn bij de IHR.

- Van belang is te benadrukken dat ondanks mogelijke wijziging van de IHR, lidstaten zelf verantwoordelijk blijven voor nationale maatregelen in geval van een internationale gezondheidscrisis.

c. Financiële en personele gevolgen

N.v.t.

d. Juridische aspecten haalbaarheid

De Kamer moet bij een besluit tot wijziging van de IHR (2005) geïnformeerd worden via een voorhangprocedure conform artikelen 7b en 8 van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen. Omdat het een besluit van een internationale organisatie betreft, hoeft deze wijziging niet voorgelegd te worden aan de MR. Na uw goedkeuring van deze beslisnota zal aan de minister van Buitenlandse Zaken gevraagd worden om voorhangbrieven aan resp. de Tweede en Eerste Kamer te ondertekenen.

Het Parlement heeft na ontvangst van de voorhangbrieven 30 dagen de tijd om te beslissen of het – met het benodigde quorum van 1/5^e van het ledental – aan te geven dat het een uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure wil doorlopen. Doet het dat niet, dan is de parlementaire goedkeuring aan de wijzigingen gegeven. Doet het dat wel, dan zal het Koninkrijk tijdig de Directeur-Generaal van de WHO daarover informeren zodat de goedkeuringsbevoegdheid van het parlement gewaarborgd blijft.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

- Afstemming intern: PG/ WJZ/ IZ; interdepartementaal: BZ.

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

N.v.t.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.